

den revolutionære Socialisme. Naar vi ikke have den i vort Land og overhovedet ikke i de angelsaksiske Lande, er Grunden den, at Staten paa disse Punkter har ofret saa meget, og selv om vi se Socialdemokratiet brede sig — og jeg vil tilstaa, mere end ønskeligt for dette Lands Fremtid og Held —, ere disse Socialdemokrater alligevel andre Mennesker end de Anarkister, man kender fra de sydlige Lande, og ogsaa end de Socialdemokrater, vi havde her i 70erne. De ere blevne ganske forborgerligede, og det er nu en Gang en Fordel for Staten, og de Ofre, vi have bragt for at naa det, mener jeg ere i Virkeligheden vel anvendte.

Naar jeg vender mig til Kultusministeriet, da viser det sig, at dette, der i 1900 krævede 6 Mill. Kr., nu er naaet op til 14 Mill. Kr. Det er særlig Folkeskolen, der der har krævet mange Penge. I 1900 tror jeg, den egentlige Folkeskole kostede Staten 390,000 Kr., i 1908—09 kostede den 6 Mill. Kr., og de Herrer ville ved at læse Kommunernes Regnskaber igennem eller f. Eks. Veklagerne, der komme frem paa Købstad- og Sogneraadsmøderne, se, at Skoleudgifterne ere blevne et meget stort Anliggende. Det er særlig Tilskuddet til Lærerlønningerne, der har ført dette med sig. Vi have nu faaet en ny Kultusminister, og at spørge en ny Kultusminister om noget som helst af, hvad der er sket før hans Tid, tør jeg ikke, det er at forlange for meget af ham. Men jeg vil da spørge den tidligere Kultusminister — for han kan vel endnu huske noget fra den Tid, han var Kultusminister —: Hvorledes er det egentlig gaaet til, at De budgetterer Tilskuddet til Lærerlønningerne til 2 Mill. Kr., og saa viser det sig, at det bliver over 4 Mill. Kr., naar vi faa Regnskabet her? Er det sket i Drømme, eller hvorledes have den ærede Minister og hans Departementschef haft det, den Gang de budgetterede de 2 Mill. Kr.? Jeg skal sammenligne disse Lærerlønninger med vore Udgifter til Læreruddannelsen, til Seminarier og Læreres videre Uddannelse. Disse sidste Udgifter ere kun voksede fra 475,000 Kr. til 700,000 Kr., medens, som sagt, alene Tilskuddet til Folkeskolen er støget med 5 Mill. Kr. Man maa, hvis vi skulde dømme efter dette, uvilkaarlig sige til sig selv, at den høje Rigsdag og de højtærede Partier have været mere ivrige for at fylde Lærernes Madkasser end for at fylde deres Hjerne kasser.

Naar Udgifterne nu ere stegne saa

stærkt, er det først og fremmest, fordi vi have faaet en Række nye Statsformaal. Fiskeriet fik i sin Tid, i Aarhundredets Begyndelse, en saare ringe Støtte, nu er det oppe paa 700,000 Kr. Vi have faaet Handelsministeriet, og dette Ministerium betyder ikke blot nye Embedsmænd, betyder ikke blot en hel Del nye Kommissioner, som vi ere taknemmelige for, men det betyder ogsaa, at den højtærede Handelsminister, naar han en Gang skal gøre andet end Skade, skaffer en hel Del Støtte til Byerhvervene.

Vor Tuberkuloselovgivning er bleven et nyt Statsformaal, Børneforsorgen vil melde sig og melde sig stærkere, end den har gjort. Konsulatvæsenet er ogsaa et nyt og stort Statsformaal. Vi have faaet en Række Lønningslove, og der mangler, saa vidt jeg ved, kun en eller to Etater endnu, saa have vi faaet den hele Række af Lønningslove ført igennem. Der er ogsaa en hel Mængde smaa Forholdsregler, der efterhaanden have sneget sig ind. Saaledes var der i 1900 paa § 26 kun 200 Nummere, medens der i 1909 er 350 Nummere. Det er altsaa i Løbet af 9 Aar en Fordobling omtrent af Bevillingernes Antal paa en enkelt Paragraf. Alle disse Forhold have gjort, at de civile Udgifter ere stegne i de 9 Aar fra 41 til 66 Mill. Kr., altsaa med over 50 pCt. Inden vi naa 1912, ville vi have naaet 70 Mill. Kr. som det ordinære civile Budget.

Paa Militærbudgetterne er der en lignende Stigning som paa de civile Budgetter, men kun for det sidste Aar. Ellers har Stigningen været saare ringe. I 1900 vare Militæruddgifterne — heri ganske vist ikke iberegnet Pensioner, men nok Udskrivnings- og Indkvarteringsvæsenet — 17 $\frac{1}{3}$ Mill. Kr., 1907—08: 19 $\frac{1}{3}$ Mill. Kr. og 1908—09, takket været Lønningslovene, 21 Mill. Kr. Jeg maa vedblivende sige, at det er ingen stor Stigning i Forhold til de civile Udgifter. Medens de militære Udgifter ere stegne med 21 pCt., ere de civile stegne med 61 pCt. Og Stigningen er ikke sket ved forøgede militære Forholdsregler, men ved Lønningslove, som — naar jeg lige undtager Løjtnantslønningerne — alle Partier, ogsaa de Radikale, have krævet. Jeg antager da, at de Herrer ville yde samme Loyalitet overfor de militære Stigninger, de selv have forlangt, som jeg viser overfor de civile, derved, at de ikke kritisere denne Stigning. Men de nye militære Love ville sætte Budgettet for de næste 3—4 Aar op med en halv